

PM 2002 RIII (Dnr 2078/02)

Vägfikinspektionsutredningen (SOU 2002:65)

Remiss från Näringsdepartementet

Remisstid 6 september 2002

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta
att som svar på remissen (SOU 2002:65) överlämna denna promemoria.

Föredragande borgarrådet Sten Nordin anför följande.

Ärendet

Vägfikinspektionsutredningen har haft till uppgift att närmare granska förutsättningarna för tillskapandet av en vägfikinspektion. Utredningen föreslår att en vägfikinspektion inrättas som skall tillse att berörda systemutformare utvecklar ett systematiskt arbetssätt för att förebygga vägfikolyckor som kan leda till dödsfall eller allvarliga skador. I dagsläget är inspektionen beroende av ett frivilligt deltagande från respektive systemutformare och måste därför arbeta med styrmedel som avtal, rekommendationer, information etc. På sikt bör dock också inspektionen förses med ytterligare föreskriftsmandat. Sammanfattning i *bilaga*.

Remisser

Rapporten har remitterats till gatu- och fastighetsnämnden, men ärendet är på grund av remisstiden framskrivet på grundval av kontorets tjänsteutlåtande.

Mina synpunkter

Jag anser att det är viktigt att ytterligare åtgärder vidtas för att nå Nollvisionens mål om antalet döda och skadade i trafiken. En myndighet med ett övergripande ansvar för att tillse att alla de parter som har ansvaret för utformningen av vägtransportsystemet också tar detta ansvar, kan vara en samlande kraft för ett utvecklat systematiskt vägfiksäkerhetsarbete.

Hög kompetens gällande skadeförebyggande arbete och en god samarbetsförmåga hos inspektionen kommer att vara viktiga framgångsfaktorer, och måste byggas upp över tid.

Jag vill förorda en lösning där vägfikinspektionen inte placeras inom ramen för Vägverkets verksamhet, bl.a. av hänsyn till inspektionens trovärdighet och självständighet. En samordning med andra inspektioner inom transportområdet vore att föredra.

Jag föreslår kommunstyrelsen besluta
att som svar på remissen (SOU 2002:65) överlämna denna promemoria.

Stockholm den 3 oktober 2002

STEN NORDIN

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

ÄRENDET

Vägfikinspektionsutredningen har haft till uppgift att närmare granska förutsättningarna för tillskapandet av en vägfikinspektion. Utredningen föreslår att en vägfikinspektion inrättas som skall tillse att berörda systemutformare utvecklar ett systematiskt arbetssätt för att förebygga vägfikolyckor som kan leda till dödsfall eller allvarliga skador. I dagsläget är inspektionen beroende av ett frivilligt deltagande från respektive systemutformare och måste därför arbeta med styrmedel som avtal, rekommendationer, information etc. På sikt bör dock också inspektionen förses med ytterligare föreskriftsmandat.

REMISSER

Rapporten har remitterats till gatu- och fastighetsnämnden, men ärendet är på grund av remisstiden framskrivet på grundval av kontorets tjänsteutlåtande.

Gatu- och fastighetskontorets tjänsteutlåtande av den 27 augusti 2002 har i huvudsak följande lydelse.

Riksdagens beslut om nollvisionen hösten 1997 innebär att de som professionellt utformar och förvaltar vägtransportsystemet har ett, låt vara ofta inte lagreglerat, säkerhetsansvar. I Trafikansvarsutredningen, som bl.a. har sökt tydliggöra detta ansvar, föreslås att en särskild vägfikinspektion inrättas. Föreliggande utredning, Vägfikinspektionsutredningen, har haft till uppgift att närmare granska förutsättningarna för tillskapandet av en vägfikinspektion.

Det är alltid brister i en eller flera enskilda faktorer som vägen, fordonet, användningen eller regelsystemet som förklarar uppkomsten av allvarliga skador i en vägfikolycka. Dessa fel och brister är i sin tur ett resultat av medvetna och omedvetna beslut tagna av en mängd olika aktörer i den process som föregår själva utformningen av de olika komponenterna.

Granskning riktad mot vägfiksystemet som sådant och ansvariga systemutformare inom detta system utförs i stort sett inte i dag. Vägfikinspektionsutredningen anser att detta är otillfredsställande särskilt som antalet dödade och svårt skadade dröjer kvar vid alltför höga tal.

Utredningen föreslår att en vägfikinspektion inrättas som skall tillse att berörda systemutformare utvecklar ett systematiskt arbetssätt för att förebygga vägfikolyckor som kan leda till dödsfall eller allvarliga skador. I dagsläget är inspektionen beroende av ett frivilligt deltagande från respektive systemutformare och måste därför arbeta med styrmedel som avtal, rekommendationer, information etc. På sikt bör dock också inspektionen förses med ytterligare föreskriftsmandat.

Inriktningen av verksamheten avgörs av var den kan få störst säkerhetseffekt och därmed effektivast bidrar till trafiksäkerhetsmålen.

Utredningen föreslår att chefen för Vägfikinspektionen får ansvaret för frågor om samverkan med andra myndigheter och inspektioner som bedriver tillsyn av betydelse för trafiksäkerheten på väg. I de fall lagstiftning inom andra myndigheters verksamhetsområden är tillämplig, skall inspektionen samordna sitt arbete med andra myndigheter och inspektioner för att på så sätt använda samhällets tillgängliga tillsynsresurser effektivt. Inspektionen måste arbeta med olika styrmedel som dialog, opinionsbildning, skrivelser etc. Utredningen anser att frågan om att förse Vägfikinspektionen med möjligheter att på egen hand formellt agera då brister upptäcks också måste prövas i ett framtida lagstiftningsarbete.

Med utgångspunkt från möjligheten att driva en effektiv och statsfinansiellt försvarbar lösning har utredningen i dagsläget inte förordat en självständig fristående vägfikinspektion. Utredningen anser dock att regeringen bör pröva om inte Vägfikinspektionen bör ingå i en större organisation tillsammans med övriga inspektioner. Vägfikinspektionsutredningen föreslår därför att en Vägfikinspektion inrättas inom ramen för Vägverkets verksamhet. För att

säkerställa inspektionens självständiga roll föreslår utredningen att chefen för inspektionen tillsätts av regeringen, att inspektionen lyder direkt under Vägverkets styrelse och den får en egen anslagspost och egna resultatmål i Vägverkets regleringsbrev.

Kontorets synpunkter

Kontoret anser att det är angeläget att ytterligare åtgärder vidtas för minska antalet dödade och skadade i trafiken. Ett stort antal åtgärder av en mängd olika aktörer inom vägtransportområdet kommer att behövas för att döds- och skadetalen ska vända åt rätt håll. En myndighet med en övergripande roll att tillse att alla de parter som har ansvar för utformningen av vägtransportsystemet också tar sitt ansvar kan vara en viktig samlande kraft för systematiskt och skadeförebyggande säkerhetsarbete. Inom andra transportsystem så som flyget eller järnvägen förekommer redan denna typ av verksamhet.

Vägrafikinspektionen kommer inte att mandat att ålägga andra parter vissa åtgärder, handlingslinjer etc. Kontoret anser att det är bra att vägrafikinspektionens arbete startar med en sådan utgångspunkt, så att ett effektivt samarbete kan etableras. En viktig framgångsfaktor för inspektionens arbete är hur verksamheten kommer att bedrivas i förhållande till alla inblandade parter. För att vägrafikinspektionen ska kunna driva arbetet systematiskt och verkningsfullt kommer hög kompetens inom skadeförebyggande arbete och en god samarbetsförmåga hos inspektionen att vara en viktig framgångsfaktor.

Placeringen av vägrafikinspektionen inom ramen för Vägverkets verksamhet kan ifrågasättas. Det finns stor risk trovärdigheten självständighet kan ifrågasättas. Utredningen anser att en samordning andra inspektioner inom transportområdet skulle vara en fördel, att det finns rekryteringsskäl, verksamhetsskäl och ekonomiska skäl att tillämpa en sådan ordning. Kontoret instämmer i detta och förordar att en sådan lösning tillskapas.

SLUT